

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Turfmarkt 147 Den Haag Postbus 20011 2500 EA Den Haag www.rijksoverheid.nl

Kenmerk 2021-0000422903

Uw kenmerk

Bijlagen

Datum

30 MRT 2022

Betreft Beslissing op uw Wob-verzoek over Algoritmen

Geachte

Bij brief ontvangen op 10 aug jl. heeft u bij het ministerie van BZK een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Uw verzoek heeft betrekking op informatie over het gebruik en de werking van algoritmes en/of modellen en specifiek informatie over het model Leefbaarometer.

Procesverloop

Bij brief van 10 aug jl. heb ik de ontvangst van uw verzoek aan u bevestigd en bij brief van datum 7 september 2021 is de termijn om op uw verzoek te beslissen, met vier weken verlengd. Daarna is met u enkele keren een informeel overleg gevoerd. Met deze brief wordt op uw verzoek beslist.

Besluit

Ik heb besloten aan uw verzoek tegemoet te komen en de informatie waarom u verzocht, gedeeltelijk openbaar te maken. De gedeeltelijke openbaarmaking wordt hieronder gemotiveerd.

Overwegingen

Artikel 3, eerste lid, van de Wob bepaalt dat een ieder een verzoek on informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid kan richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijke van een bestuursorgaan werkzame instelling dienst of bedrijf.

Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken.

Inventarisatie documenten

In uw verzoek verwijst u naar het Rekenkamerrapport 'Aandacht voor Algoritmes', waarin het onder andere over ethische vragen en het risico op discriminatie gaat. U heeft gevraagd deze aanbevelingen van de Rekenkamer mee te wegen in de beslissing, alsmede de maatschappelijke en politieke discussie over een meer open en transparante bestuurscultuur en ruimhartiger toepassing van de WOB naar aanleiding van de toeslagenaffaire.

Datum

Kenmerk 2021-0000422903

Bij het vergaren van de relevante informatie is uitgegaan, mede op basis van het eerder met u gevoerde overleg, van de definities die de Algemene Rekenkamer hanteert. In het rapport Aandacht voor Algoritmes, is dat als volgt omschreven: "Een algoritme is een set van regels en instructies die een computer uitvoert. Hiermee kunnen grote hoeveelheden data gecombineerd en geanalyseerd worden".

In uw verzoek heeft u het over de algoritmes die bij onze organisatie, zijnde het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, in gebruik zijn. Onder het departement verstaan wij de beleidskern, bestaande uit de directoratengeneraal en de uitvoeringsdiensten/ baten-lastenonderdelen en agentschappen van het departement. Daarmee is de inventarisatie uitgevoerd bij de beleidsonderdelen van het departement, en de bijbehorende uitvoeringsorganisaties.

De ZBO's zijn hierin niet meegenomen, omdat dit ook geen onderdeel betrof van de gestelde vraag. Ook de AIVD is uitgezonderd van deze vraag. Deze organisatie valt weliswaar onder het ministerie van BZK maar kent een ander inzageregime gebaseerd op de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Wiv). Derhalve is de Wob niet van toepassing op de AIVD.

De op basis van uw verzoek zijn in totaal 16 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 1 bij dit besluit is gevoegd.

Informatie over de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit

U heeft het WOB-verzoek tevens ingediend bij de gemeente Amsterdam. Met betrekking tot de algoritmes die gebruikt worden binnen de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) hebben zij uw vragen specifiek voor Amsterdam beantwoord.

Het voorkomen van onevenredige benadeling/bevoordeling

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van het document met nummer 16 zou naar mijn oordeel leiden tot onevenredige benadeling van de organisatie waar deze informatie betrekking op heeft (Logius/BZK). Het document in kwestie bevat informatie inzake de interne processen van Logius. Ook zijn er methoden, technieken, analyses en gebruik van software voor fraudedetectie en afhandeling beschreven. Als deze informatie openbaar gemaakt wordt, kan dit een veiligheidsrisico met zich meebrengen. Potentiële kwaadwillenden zouden misbruik van deze informatie kunnen maken, door dit in hun voordeel te gebruiken, wat de fraudedetectie en afhandeling zou kunnen belemmeren. Naar mijn oordeel weegt het belang bij

openbaarmaking van het genoemde document niet op tegen de nadelen die daarvan zijn te verwachten voor mijn ministerie. Derhalve maak ik dit document niet openbaar.

Datum

Kenmerk 2021-0000422903

Reeds openbare documenten (Leefbaarometer)

Voor de Leefbaarometer hebt u specifiek de jaren 2019-2020 in het verzoek opgenomen. In de inventarisatie hebben we dat breder geïnterpreteerd en hebben we een tijdslijn van 2018 tot 1 oktober 2021 gehanteerd.

De documenten inzake de Leefbaarometer zijn reeds openbaar en voor een ieder beschikbaar. De plicht tot openbaarmaking ingevolge de Wob heeft geen betrekking op informatie die reeds openbaar is (art 7 lid 2 onder b van de Wob). Om u ter wille te zijn, heb ik de vindplaatsen opgenomen in bijlage 2. Tevens heb ik achtergrondinformatie en toelichting opgenomen.

Wijze van openbaarmaking

In bijlage 2 bij deze brief treft u een overzicht aan van de uitkomsten van de gedane inventarisatie, alsook een overzicht van mogelijk relevante informatiebronnen, zoals deze ook informeel met u gedeeld is. U treft de documenten die met dit besluit geheel dan wel gedeeltelijk openbaar worden gemaakt bij dit besluit in kopie aan.

Overigens, dit Wob-besluit wordt enkele werkdagen na toezending gepubliceerd op de website www.rijksoverheid.nl.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend, De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, namens deze,

Secretaris-generaal

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Constitutionele Zaken en Wetgeving, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.